

Detal w konstrukcji odzieży damskiej

Detail in the construction of women's clothing

Justyna Pinkos^{1*}, Paulina Wychowaniec¹

¹Institut Architektury Tekstyliów, Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów, Politechnika Łódzka

Streszczenie

Odzież jest elementem stale towarzyszącym w życiu człowieka. Pierwsze ubrania były wykonywane z liści, trawy lub skór zwierzęcych prawdopodobnie już 170 tysięcy lat temu. W tamtych czasach nie istniało pojęcie mody, a ubiór miał spełniać funkcje okrycia ciała. Z biegiem czasu zmieniały się poglądy ludzi na temat odzieży, ponieważ poza spełnieniem ważnych funkcji tj.: ochrona przed zimnem oczekiwano również, że będzie ona efektowna. Potrzeba wyróżniania się przez ludzi, wpłynęła na powstanie zjawiska mody. Wówczas w odzieży zaczęto wprowadzać dodatkowe detale w postaci ciekawych kołnierzy, oryginalnych kieszeni, czy wyjątkowych rękawów. Stało się to inspiracją do realizacji pracy, w której głównym celem było wykonanie detali, które wzbogacą odzież i nadadzą jej ciekawego charakteru. W pierwszym etapie opracowano konstrukcję i modelowanie form odzieżowych umożliwiających uzyskanie szablonu kołnierza z efektem harmonijki oraz szablonu tyłu bluzki z efektem 3D. W oparciu o opracowane szablony zostały odszyte prototypy zaproponowanych detali.

Abstract

Clothing is a constant element of human's life. The first clothes were made of leaves, grass or animal skins probably 170,000 years ago. At that time, there was no concept of fashion and clothing was to fulfill the functions of covering the human body. Over time, people's views changed about clothing, because in addition to fulfilling important functions, i.e. a protection against the cold, it was also expected to be good looking. The need for people to stand out has influenced the emergence of fashion. Then the clothing began to introduce additional details in the form of interesting collars, original pockets or unique sleeves. It became an inspiration to carry out works, which main purpose was to make details that enrich the clothing and give it an interesting character. In the first stage, the construction and modeling of clothing forms were developed to obtain a collar template with a harmonica effect and a template for the back of blouse with a 3D effect. Based on the templates developed, prototypes of proposed details were sewn.

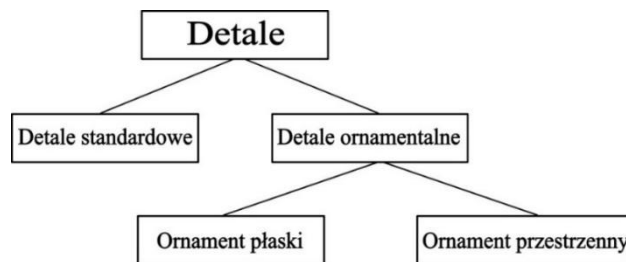
Słowa kluczowe: detal, konstrukcja odzieży, modelowanie form odzieżowych, odzież damska.

Keywords: detail, clothing construction, modeling of clothing forms, women clothing.

*autor korespondencyjny: dr inż. Justyna Pinkos – justyna.pinkos@p.lodz.pl

1. Wprowadzenie

Detal według definicji to niewielki element - szczegół będący integralną częścią większej, złożonej całości, który często jest określany, jako drobiazg [1]. Detal występuje w wielu dziedzinach życia, poza modą występuje również w architekturze, sztuce lub filmie. Definicja określa detal, jako mało znaczącą część całości np. w architekturze może to być niewielka część budynku. Jednak to dzięki niemu całość potrafi nabrać określonego charakteru, bez którego mogłaby nie mieć takiej wartości. Detale w ubiorze są bardzo zróżnicowane, zmieniają się wraz z modą oraz aktualnym stylem. To właśnie detal, jako modny szczegół nadaje odzieży wyrazu oraz pokazuje osobowość każdego z nas. Na Rys. 1 przedstawiono podział detali na dwie główne podgrupy.

Rys. 1. Schemat podziału detalu na dwie podgrupy [2].

Do detali standardowych zaliczamy np.: rękawy, kaptury, kieszenie, kołnierze, naramienniki, mankiety, różnego rodzaju rozcięcia oraz paski. W detalu ornamentalnym wyróżnia się dwie podgrupy. Pierwsza to ornament płaski, który inaczej określany jest jako zdobienie dwuwymiarowe, płaszczyznowe. Zalicza się do niego: ozdobne stębnówki, naszywki, hafty, taśmy, wstążki, szczypanki, lamówki oraz wypustki. Druga podgrupa to ornament przestrzenny, który jest inaczej określany jako zdobienie trójwymiarowe. Zalicza się do niego: plisy, wszelkiego rodzaju wiązania, formy drapowane, formy bufiaste, zakładki, marszczenia, frędzle lub pióra [2].

Należy zauważyć, że odzież jest stale towarzyszącym elementem w życiu każdego człowieka, natomiast to detale stanowią nieodłączną jej część, nadającą odzieży oryginalną formę. Detale standardowe odgrywają najważniejszą rolę, gdyż są podstawowymi elementami montażowymi wyrobów odzieżowych lub są z nim bezpośrednio połączone. Natomiast detale ornamentalne, głównie pozwalają ozdobić dodatkowo odzież poprzez np.: plisy, formy bufiaste, czy przestrzenne.

Jednym z przykładów detalu standardowego jest kołnierz, który jest podstawowym elementem montażowym wyrobu odzieżowego okrywającego górną część ciała, będący zarówno wykończeniem podkroju szyi, jak i elementem dekoracyjnym [3, 4]. Kołnierz, jako element dekoracyjny pojawił się w ubiorze pod koniec XIV wieku. Jednak największą rolę odgrywał on w okresie późnego renesansu i baroku. Dzisiaj, w zależności od trendów w modzie cieszy się większą lub mniejszą popularnością. Obecnie wraca moda na kołnierze stanowiące oddzielny element garderoby, który jako element biżuterii można zakładać do różnych stylizacji [5]. Na Rys. 2 przedstawiono nietypowe rozwiązania formy kołnierzy. Oba rozwiązania nadają koszulom unikalny wygląd. Kołnierz zamieszczony na Rys. 2a posiada kształt skrzydeł motyla tygrysięgo, dodatkowy nadruk został zaprojektowany tak, aby wiarygodnie odwzorować jego kolorystykę. Natomiast kołnierz przedstawiony na Rys. 2b bazuje na klasycznym kołnierzu stojącym, jednak połowa kołnierza została wydłużona, aż do linii talii, co nadaje kołnierzowi asymetryczny kształt.

Rys. 2. Kołnierze: a) o kształcie i kolorystyce skrzydeł motyla tygrysięgo [6], b) stojący o asymetrycznym kształcie [7].

Aktualnie na światowych pokazach mody w odzieży coraz częściej pojawiają się detale ornamentalne, które wśród odbiorców cieszą się dużym zainteresowaniem. Najczęściej projektanci mody korzystają z detali ornamentalnych przestrzennych. Głównie wykonuje się je w oparciu o metodę drapowania. Projektanci, tworzący swoje unikatowe przestrzenne formy z materiałów tekstylnych, również inspirowani są sztuką origami. Obecnie wśród projektantów obserwuje się trend w prześciganiu się w projektowaniu oryginalnych form, które powstają nie tylko poprzez ciekawe rozwiązania konstrukcyjne, ale również poprzez sposób ułożenia materiału na manekinie. Na Rys. 3 przedstawiono przykłady detali ornamentalnych przestrzennych.

Rys. 3. Detale ornamentalne przestrzenne: a) efekt 3D w postaci róży na przodzie bluzki, b) efekt 3D w postaci sześcianu na przodzie bluzki [8, 9].

Celem realizowanych prac było wykonanie detali, które wzbogacą odzież i nadadzą jej ciekawego charakteru. Z przeglądu literatury wynika, iż detal jest tak samo istotnym elementem, jak cały wyrób odzieżowy, z którym jest spójny. Odzież z oryginalnymi detalami cieszy się coraz większą popularnością, nie tylko u projektantów, ale również wśród odbiorców. Niebanalne detale można zastosować w formie ciekawych rozwiązań konstrukcyjnych detali standardowych tj.: kołnierzy, rękawów, kieszeni, a także detali ornamentalnych przestrzennych,

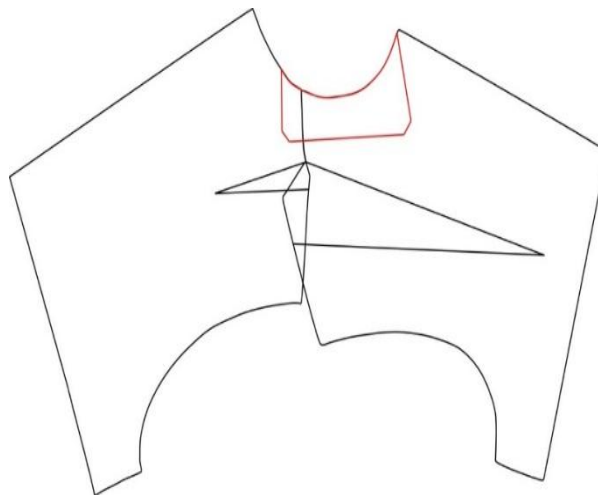
wykonanych poprzez konstrukcję lub odpowiednie ułożenie materiału na manekinie.

2. Metodyka

Zakres realizowanych pracy obejmował wykonanie szablonów detali kołnierza z efektem harmonijki oraz tyłu bluzki z efektem 3D, a następnie odszycie ich prototypów. Detale miały stanowić integralną część z odzieżą. Dla realizowanych detali korzystano z konstrukcji podstawowej bluzki damskiej, którą modelowano w zależności od danego projektu detalu [3, 10]. Konstrukcję bluzki podstawowej przygotowano zgodnie z wymiarami kobiet o typie A, wzroście 164 cm [10].

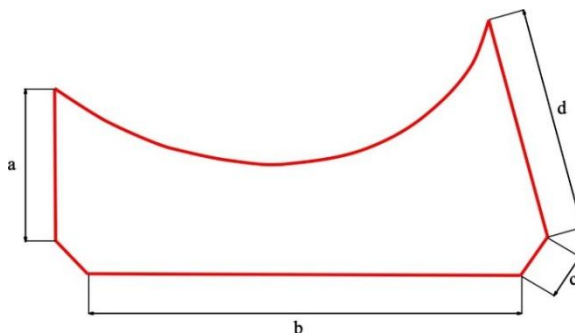
3. Konstrukcja i modelowanie detalu w postaci efektu harmonijki na kołnierzu

W celu wykonania detalu w postaci efektu harmonijki na opracowanej formie bluzki podstawowej wykreślono kształt kołnierza. Wyrysowany kształt kołnierza zaznaczono kolorem czerwonym (Rys. 4).

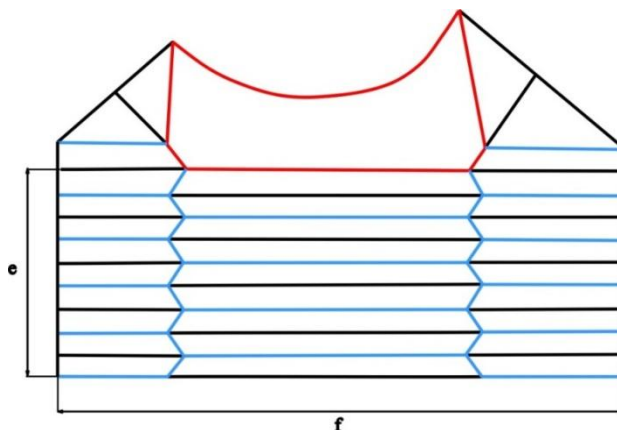
Rys. 4. Kształt kołnierza na formie bluzki podstawowej.

W kolejnym kroku określono wymiary kołnierza, co umożliwiło uzyskanie szablonu detalu (Rys. 5).

Rys. 5. Szablon kołnierza wraz z wymiarami, gdzie: $a = 5,5$ cm, $b = 13$ cm, $c = 1,8$ cm, $d = 8$ cm.

W celu uzyskania detalu w postaci efektu harmonijki do szablonu kołnierza dodano plisy w formie zakładek. Na Rys. 6 przedstawiono widok kołnierza z dodanymi zakładkami koniecznymi do uzyskania detalu.

Rys. 6. Szablon kołnierza wraz z zakładkami, gdzie: $e = 13$ cm, $f = 28,4$ cm.

W kolejnym etapie wykrojono formy kołnierza wraz z plisami z bawełnianej tkaniny. Krawędzie tkaniny po wycięciu obszyto na maszynie obrzucającej trzynitkowej i przystąpiono do najważniejszego etapu tj., zaprasowania plis zgodnie z szablonem, co pozwoliło uzyskać pożądany kształt detalu w postaci

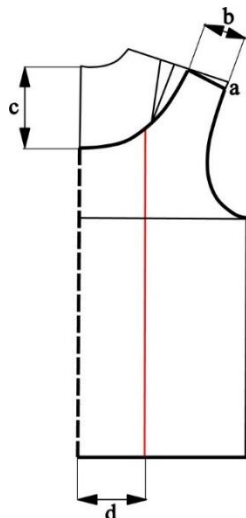
efektu harmonijki. Na Rys. 7 przedstawiono zdjęcie gotowego odszytego prototypu detalu w postaci efektu harmonijki na kołnierzu.

Rys. 7. Zdjęcie odszytego prototypu detalu w postaci efektu harmonijki na kołnierzu.

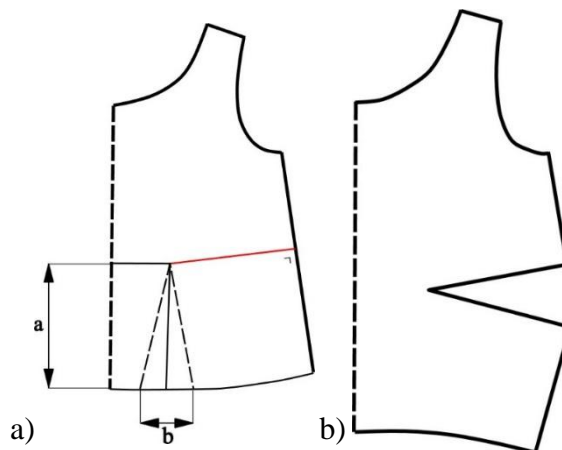
4. Konstrukcja i modelowanie detalu w postaci efektu 3D na tyle bluzki

W oparciu o przygotowaną konstrukcję bluzki podstawowej opracowano szablon detalu w postaci efektu 3D na tyle bluzki. W pierwszym etapie wykonano modelowanie na połowie tyłu bluzki poprzez obniżenie o 11 cm (c) linii środka tyłu od podkroju szyi oraz zmniejszenie bluzki na linii ramienia do szerokości 6 cm (b) i jej obniżenie o 1 cm (a) w punkcie na linii podkroju pachy. W kolejnym kroku dorysowano równoległą linię w odległości równej 9 cm (d) od linii środka tyłu bluzki, którą na Rys. 8 zaznaczono czerwonym kolorem.

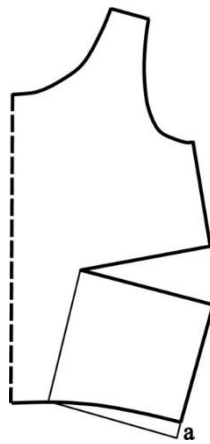
Rys. 8. Pierwszy etap modelowania tyłu bluzki, gdzie: $a = 1$ cm, $b = 6$ cm, $c = 11$ cm, $d = 9$ cm.

W kolejnym etapie formę tyłu bluzki przecięto po czerwonej linii, co pozwoliło wymodelować zaszewkę na linii talii o wysokości równej 18 cm (a) i szerokości równej 8 cm (b). Od wierzchołka utworzonej zaszewki wykreślono linię prostopadłą do boku tyłu bluzki, którą na Rys. 9 a) zaznaczono kolorem czerwonym. W kolejnym kroku przeniesiono utworzoną wcześniej zaszewkę z linii talii poprzez rozcięcie formy po czerwonej linii. Umożliwiło to przeniesienie zaszewki na linię boku tyłu bluzki (Rys. 9b).

Rys. 9. Drugi etap modelowania tyłu bluzki: a) utworzenie zaszewki na linii talii, gdzie: $a = 18$ cm, $b = 8$ cm, b) przeniesiona zaszewka na linię boku.

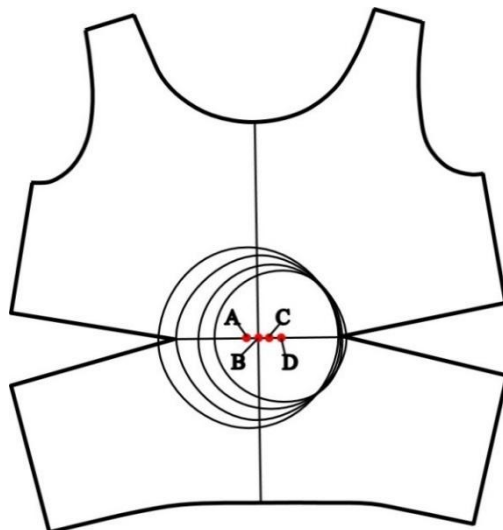
W ostatnim etapie modelowania formy tyłu bluzki obniżono go na linii talii o 2 cm (a), tak jak przedstawiono to na Rys. 10.

Rys. 10. Obniżenie linii talii tyłu bluzki, gdzie: $a = 2\text{cm}$.

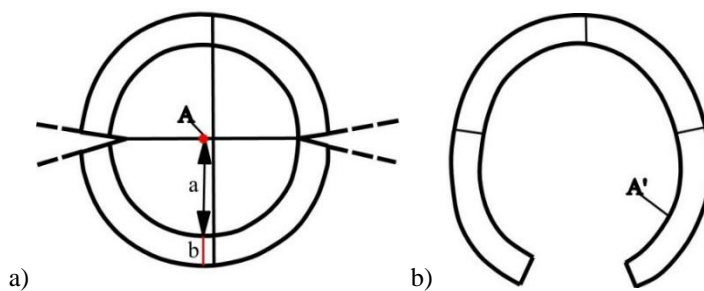
Następnie przystąpiono do etapu uzyskania detalu w postaci efektu 3D. W tym celu na całej formie tyłu bluzki narysowano cztery koła (Rys. 11):

- pierwsze koło posiadało promień równy 10 cm, a punkt przecięcia z linią talii oznaczono literą A,
- drugie koło posiadało promień równy 9 cm, a punkt przecięcia z linią talii oznaczono literą B, punkt B oddalony był od punktu A o 1 cm,
- trzecie koło posiadało promień równy 8 cm, a punkt przecięcia z linią talii oznaczono literą C, punkt C był oddalony od punktu B o 1,25 cm,
- czwarte koło posiadało promień równy 7 cm, a punkt przecięcia z linią talii oznaczono literą D, punkt D był oddalony od punktu C o 1,5 cm.

Rys. 11. Modelowanie detalu w postaci efektu 3D na tyle bluzki, gdzie: $AB = 1$ cm, $BC = 1,25$ cm, $CD = 1,5$ cm.

Następny etap polegał na opracowaniu szablonów poszczególnych kół. W pierwszej fazie opracowano szablon dla koła z punktem przecięcia na linii talii oznaczonym literą A, którego szerokość wynosiła 3 cm (a). Następnie wyznaczono linię cięcia zaznaczoną na Rys. 12 a) czerwoną linią. Szablon koła połączono tak, aby uzyskać szablon spodni oznaczony symbolem A' (Rys. 12 b).

Rys. 12. Opracowanie szablonu dla pierwszego koła: a) z punktem A i z zaznaczoną czerwoną linią cięcia, gdzie: $a = 10$ cm, $b = 3$ cm, b) szablon spodni A'.

Na tej samej podstawie opracowano również szablony spodni B', C' oraz D'. Kolejnym etapem w modelowaniu detalu było wycięcie wszystkich elementów z tkaniny oraz zabezpieczenie krawędzi przed pruciem poprzez obszycie ich na maszynie ścięciem obrzucającym trzynitkowym. Następnie

w odpowiedniej kolejności zszyto poszczególne elementy detalu. Na Rys. 13 przedstawiono zdjęcie odszytego prototypu detalu w postaci efektu 3D na tyle bluzki.

Rys. 13. Zdjęcie odszytego prototypu detalu w postaci efektu 3D na tyle bluzki.

5. Podsumowanie i wnioski

W oparciu o zaprojektowane i wykonane detale sformułowano następujące wnioski:

- Detal jest bardzo ważnym elementem w odzieży i wpływa na wygląd końcowy, podwyższając komfort estetyczny danej stylizacji. Dodatkowo może on wzbogacić prostą odzież i nadać jej ciekawego efektu i większej oryginalności.
- Uwzględnianie plis w standardowych detalach pozwala na uzyskanie ciekawej, oryginalnej formy i kształtu. Poprzez dodanie plis do prostej formy kołnierza istnieje możliwość utworzenia nowego kształtu kołnierza o efekcie harmonijki.

- Detale w formie efektów 3D pełnią głównie funkcję ozdobną i potrafią wpłynąć na charakter odzieży, ponieważ można je umieścić w wielu jej miejscach. Należy jednak podkreślić, iż wykonanie detali w formie 3D jest trudne pod względem konstrukcyjnym oraz wymaga dużych umiejętności w procesie konfekcjonowania.

Literatura

- [1] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Detal>, [dostęp dn. 30.10.2019 r].
- [2] Fałkowska-Rękawek E.: *Podstawy projektowania odzieży*, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2000.
- [3] Parafianowicz Z.: *Szkolny słownik odzieżowy*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1986.
- [4] Amaden – Crawford C.: *Proste i modne szycie*, Wydawnictwo K. E. Liber, Warszawa 2011.
- [5] Nakamichi T.: *Pattern Magic 2*, Laurence King Publishing, London 2011.
- [6] <https://purplefishbowl.storenvy.com/products/17204682-fine-art-collection-gorgeous-white-shirt-with-yellow-tiger-butterfly-collar>, [dostęp dn. 29.10.19 r].
- [7] <https://www.pinterest.co.uk/pin/545357836106518543/>, [dostęp dn. 25.10.19 r].
- [8] <https://pl.pinterest.com/pin/673780794230570704/>, [dostęp dn. 30.10.19 r].
- [9] <https://www.instagram.com/p/BuWeCyulwvi/>, [dostęp dn. 31.10.19r].
- [10] Stark E., Tymolewska B.: *Modelowanie form odzieży damskiej*, Wydawnictwo SOP Oświatowiec Toruń, Toruń 2016.